

Пам'яті Валерія Антоновича Бондаренка
(17.03.1947 – 11.10.2020)

На 74 році пішов з життя видатний український фізіолог і кріобіолог, доктор біологічних наук, лауреат премії імені О.В. Палладіна, Соросівський професор, професор кафедри фізіології людини і тварин біологічного факультету Валерій Антонович Бондаренко.

В.А. Бондаренко народився в родині військового в с. Соколів Житомирської області. Після закінчення середньої школи в м. Житомир вступив до Харківського державного університету імені А.М. Горького, який закінчив у 1970 р. Він спеціалізувався на кафедрі фізіології людини і тварин й отримав спеціальність біолог – фізіолог людини та тварин. Під керівництвом академіка В.М. Нікітіна виконав свої перші експериментальні наукові роботи, які були присвячені дослідженню фосфоліпідного складу ядер клітин на різних етапах індивідуального розвитку тварин. Після закінчення університету збирався вступати до аспірантури на кафедру фізіології людини та тварин до академіка В.М. Нікітіна, але був призваний до армії (липень 1970 – липень 1972 рр., командир взводу в/ч 32558 у м. Львів).

Із серпня 1972 по вересень 1973 р. працював інженером у Всесоюзному науково-дослідному інституті з охорони вод м. Харкова, де займався головним чином пошуком літератури та її перекладом з іноземних мов (англійська, німецька, французька). У 1973 р. вступив до аспірантури в Інститут проблем кріобіології та кріомедицини НАН України. Працюючи в інституті, він пройшов шлях від аспіранта до завідуючого відділом кріофізіології клітин (з 1992 р.). У 1978 р. під керівництвом члена-кореспондента НАНУ А.М. Білоуса захистив кандидатську дисертацію «Перекисне окислення ліпідів в мембранах мітохондрій під впливом низьких температур», у 1989 р. – докторську за темою «Розвиток і попередження температурного шоку клітин». У 1992 р. за сукупністю наукових робіт і підготовлених кандидатів наук присвоюється вчене звання професора. У 1992 р. за цикл робіт

«Дослідження механізмів кріоушкоджень біологічних мембран» йому присуджується премія імені О.В. Палладіна Національної академії наук, в 1997 році йому вручено диплом Соросівського професора (США).

З 1990 р., не припиняючи роботу в Інституті проблем кріобіології та кріомедицини НАН України, В.А. Бондаренко очолив кафедру фізіології людини і тварин Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Наукові дослідження В.А. Бондаренка присвячені вивченню механізмів модифікації мембранних структур та їх адаптації до зміни параметрів зовнішнього середовища, латентних змін стану клітин під час старіння, історії біології. Він – автор двох монографій, декількох авторських свідоцтв на винаходи. Автор понад 300 наукових праць. Під його керівництвом захищено 30 кандидатських дисертацій та 1 докторська за спеціальностями «кріобіологія» та «фізіологія людини та тварин». На теперішній час готові до захисту ще 2 кандидатські дисертації.

Бондаренко Валерій Антонович був членом редколегій 4 журналів, приймав участь у роботі Експертної ради Вищої атестаційної комісії України, був членом Державної акредитаційної комісії України з проведення експертизи вищих учбових закладів, членом 2 кваліфікаційних рад із захисту дисертацій. Він назавжди запам'ятається всім колегам, друзям і студентам широко людиною, талановитим педагогом, вдумливим науковцем, який користувався заслуженим авторитетом і глибокою повагою всіх, хто був поруч із ним упродовж довгих років його діяльності на благо Університету.

Вічна та світла йому пам'ять.

Т.П. Бондаренко, О.В. Наглов